

แผนการใช้ที่ดินต่ำบลุ่มห้ก

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลกุ่มหัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตร แห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 และสถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี
กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี ปี 2566	2-8
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี ปี 2566	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี ปี 2565	2-10
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี	3-3
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปี งบประมาณ 2568-2572	7-7
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-11

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี	2-1
2-2	สมุดของน้ำเพื่อการเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี	2-7
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี	6-5
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี	7-6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนายั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

- 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี
- 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
- 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

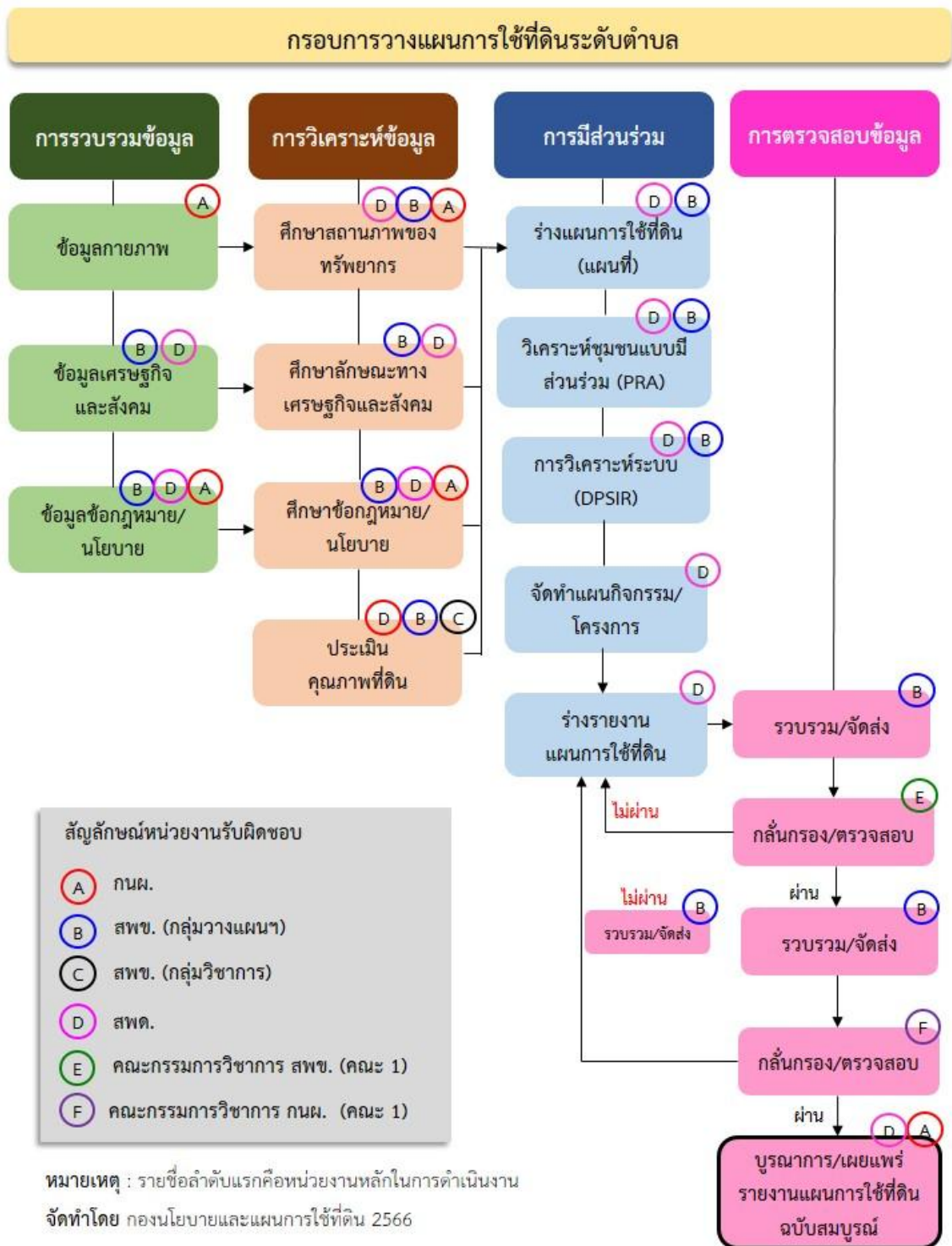
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดง ดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

กลุ่มหักโครงสร้างพื้นฐานแหล่งน้ำดี เน้นวิถีเศรษฐกิจแบบพอเพียง พัฒนาคุณภาพชีวิตเด่น อนุรักษ์ฟื้นฟูศาสนาวัฒนธรรมประเพณี ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ใส่ใจสิ่งแวดล้อมรักษาประชาธิปไตย (องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มหัก, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอนองแคะ มีพื้นที่ประมาณ 20.91 ตารางกิโลเมตร หรือ 13,071 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลไผ่ดำ ตำบลหนองแคะ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลหนองโรง อำเภอนองแคะ ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองจรเข้ อำเภอนองแคะ ตำบลหนองสรวง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลกลุ่มหัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหัวตะโก	หมู่ที่ 7 บ้านโคกน้ำบ่อ
หมู่ที่ 2 บ้านนาเรียง	หมู่ที่ 8 บ้านโคกแคใต้
หมู่ที่ 3 บ้านคลองระบายนี้อ	หมู่ที่ 9 บ้านกลุ่มหัก
หมู่ที่ 4 บ้านลำบัว	หมู่ที่ 10 บ้านดอนเหยี่ยว
หมู่ที่ 5 บ้านโคกแคเหนือ	หมู่ที่ 11 บ้านหนองแฝก
หมู่ที่ 6 บ้านคลองระบายนี้อ	หมู่ที่ 12 บ้านสวนกล้วย

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น คลองระพีพัฒน์ คลองหนองแขง คลองยี่สิบหก คลองซอยยี่สิบแปดขา คลองซอยเก้าขา คลองซอยแยก คลองสิบสาม

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลกลุ่มหัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36.7 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20.2 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,083.0 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 105 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 233.4 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 17 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤษภาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมิถุนายนถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

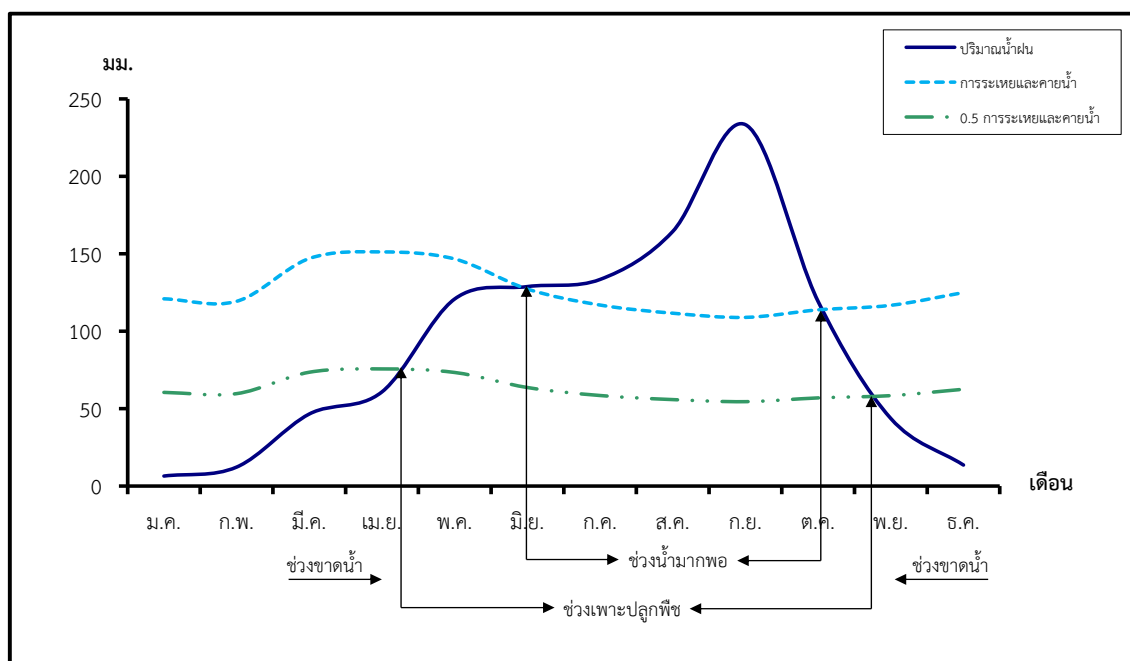
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/1

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ^{/2} (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ^{/2} (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	20.2	32.9	26.1	68.0	6.4	1.1	120.9	6.3
ก.พ.	22.3	34.6	27.9	70.0	12.2	1.4	119.3	12.0
มี.ค.	24.3	35.9	29.5	72.0	46.5	4.3	146.9	43.0
เม.ย.	25.0	36.7	30.2	73.0	60.8	6.1	151.2	54.9
พ.ค.	25.1	36.0	30.1	75.0	120.8	12.8	146.6	97.5
มิ.ย.	24.7	35.0	29.5	77.0	128.8	13.4	127.2	102.3
ก.ค.	24.5	34.1	28.9	78.0	133.4	14.8	116.9	104.9
ส.ค.	24.2	33.7	28.7	80.0	164.4	16.0	111.6	121.2
ก.ย.	24.1	33.2	28.3	83.0	233.4	17.8	108.9	146.2
ต.ค.	23.7	33.1	28.1	81.0	119.2	12.2	113.8	96.5
พ.ย.	22.3	33.1	27.4	75.0	43.6	4.4	116.7	40.6
ธ.ค.	20.5	32.4	26.1	68.0	13.5	1.3	124.9	13.2
เฉลี่ย	23.4	34.2	28.4	75.0	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,083.0	105.6	1,504.9	838.6

หมายเหตุ: ^{/1} เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

^{/2} จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) พบว่าสภาพการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,924 ไร่ หรือร้อยละ 14.73 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ โรงงานอุตสาหกรรม และถนน เป็นต้น

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 10,156 ไร่ หรือร้อยละ 77.69 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่เกษตรผสมผสาน มีเนื้อที่ 30 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม
- 2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 6,132 ไร่ หรือร้อยละ 46.91 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และนาไร่
- 3) พืชไร่ มีเนื้อที่ 45 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ อ้อย
- 4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 1,012 ไร่ หรือร้อยละ 7.74 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และสัก
- 5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,749 ไร่ หรือร้อยละ 13.38 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ กัลย ไม้ผลผสม และไม้ผลไร่/เสื่อมโทรม เป็นต้น

6) พืชสวน มีเนื้อที่ 674 ไร่ หรือร้อยละ 5.15 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ดอก ไม้ประดับ และพืชผัก

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 514 ไร่ หรือร้อยละ 3.94 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

2.5.3 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 607 ไร่ หรือร้อยละ 4.64 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ คลองชลประทาน แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง และบ่อน้ำในไร่นา

2.5.4 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 384 ไร่ หรือร้อยละ 2.94 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พุ่หญ้าสลับไม้ พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม และพุ่หญ้าธรรมชาติ เป็นต้น

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,924	14.73
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,342	10.27
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	59	0.45
U405	ถนน	150	1.15
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	329	2.52
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	2	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	32	0.24
U605	สถานบริการน้ำมัน	10	0.08
A	พื้นที่เกษตรกรรม	10,156	77.69
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	30	0.23
A100	นาร้าง	418	3.20
A101	นาข้าว	5,714	43.71
A203	อ้อย	45	0.34
A303	ปาล์มน้ำมัน	894	6.84
A304	ยูคาลิปตัส	102	0.78
A305	สั้ก	16	0.12
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	108	0.83
A401	ไม้ผลผสม	194	1.48
A402	สั้ม	95	0.73

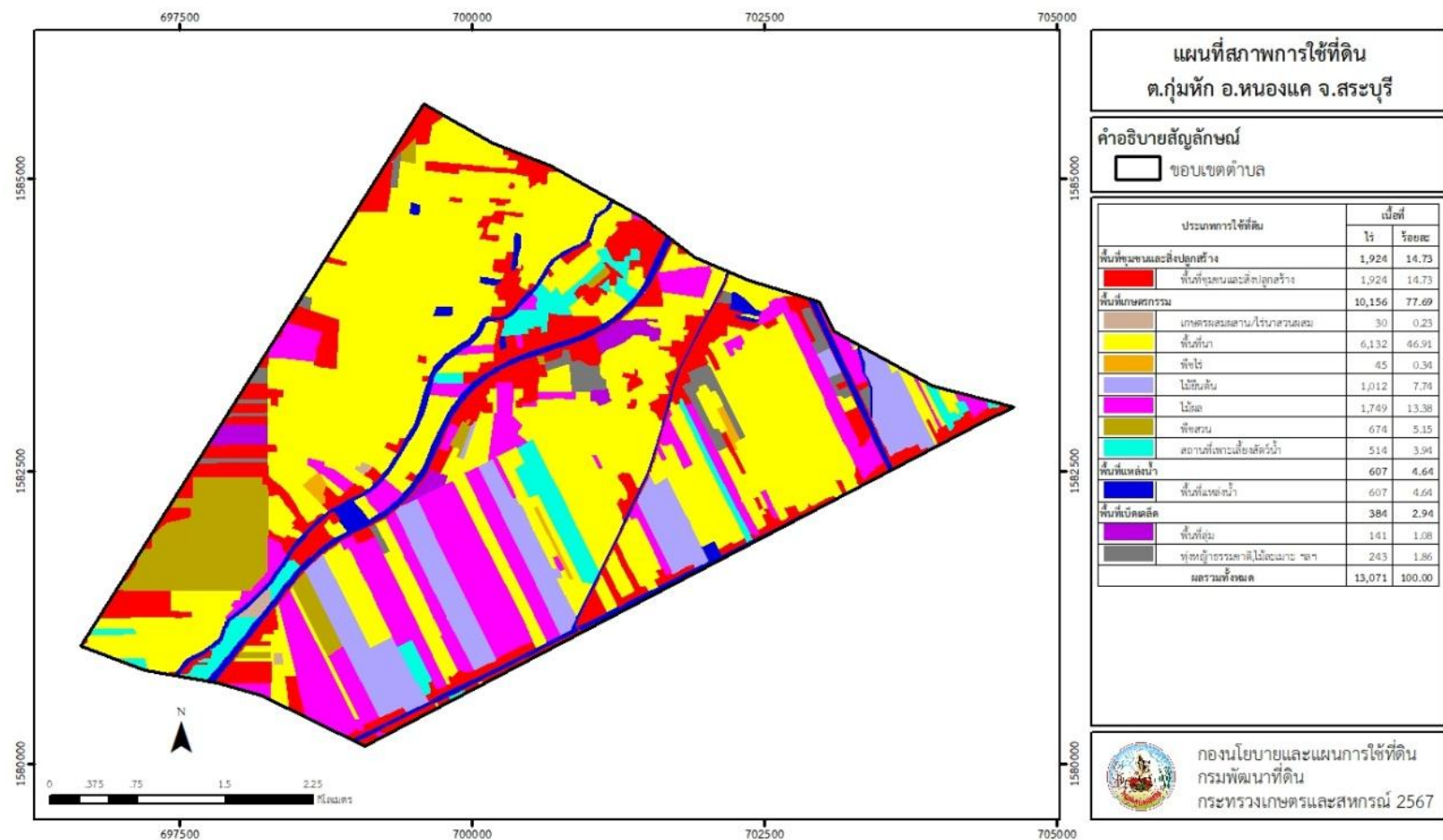

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A407	มะม่วง	60	0.46
A411	กล้วย	1,284	9.82
A429	มะปราง มะยงชิด	8	0.06
A502	พืชผัก	671	5.13
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	3	0.02
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	27	0.21
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	487	3.73
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	384	2.94
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	46	0.35
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	188	1.44
M201	พื้นที่ลุ่ม	141	1.08
M405	พื้นที่ถม	9	0.07
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	607	4.64
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	148	1.13
W202	บ่อน้ำในไร่นา	91	0.70
W203	คลองชลประทาน	368	2.81
ผลรวมทั้งหมด		13,071	100.00

ที่มา: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567)

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลกลุ่มหัก มีประชากรรวม 4,259 คน แยกเป็นชาย 2,082 คน เป็นหญิง 2,177 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 203.65 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,511 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 276 ครัวเรือน หรือร้อยละ 18.27 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,235 ครัวเรือน หรือร้อยละ 81.73 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลกลุ่มหัก	1,511	2,082	2,177	4,259
หมู่ที่ 0 กลุ่มหัก	2	93	57	150
หมู่ที่ 1 หัวตะโก	117	180	185	365
หมู่ที่ 2 นาเรียง	170	168	190	358
หมู่ที่ 3 คลองระบายเหนือ	205	271	287	558
หมู่ที่ 4 ลำบัว	217	127	144	271
หมู่ที่ 5 โคกแคเหนือ	60	76	85	161
หมู่ที่ 6 คลองระบายใต้	76	140	140	280
หมู่ที่ 7 โคกน้ำบ่อ	149	203	244	447
หมู่ที่ 8 โคกแคใต้	94	168	161	329
หมู่ที่ 9 กลุ่มหัก	123	200	179	379
หมู่ที่ 10 ดอนเหยี่ยว	53	94	110	204
หมู่ที่ 11 หนองแฝก	78	131	145	276
หมู่ที่ 12 สวนกล้วย	167	231	250	481

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,511	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	276	18.27
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,235	81.73

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 13,071 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,511 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 8.65 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรม 10,156 ไร่ หรือร้อยละ 77.69 ของเนื้อที่ตำบล (ตารางที่ 2-2) และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 36.80 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน และปลูกไม้ยืนต้น เนื่องจากจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 276 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ กล้าย และปาล์มน้ำมัน เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์โดยส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภคและจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีการค้าขาย และรับจ้างทั่วไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมพัฒนาชุมชนปี 2565 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 359,564 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 96,359 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 193,444 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 51,841 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 166,120 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 44,518 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลกลุ่มหัก	334,785	9,681	11,246	3,851	359,564	96,359	193,444	51,841
หมู่ที่ 1 หัวตะโก	264,528	6,166	3,899	2,587	277,180	78,066	156,214	43,997
หมู่ที่ 2 นาเรียง	563,896	-	-	-	563,897	164,597	349,398	101,986
หมู่ที่ 3 คลองระบายเหนือ	277,881	290	24,415	4,058	306,644	80,604	101,622	26,712
หมู่ที่ 4 ลำบัว	112,119	16,108	-	-	128,227	44,509	19,238	6,678
หมู่ที่ 5 โคกแคเหนือ	302,400	652	15,104	16,565	334,722	84,138	325,826	81,902
หมู่ที่ 6 คลองระบายใต้	210,694	51,652	30,831	12,371	305,547	67,657	98,000	21,700
หมู่ที่ 7 โคกน้ำบ่อ	497,736	21,507	4,482	2,270	525,994	149,163	214,147	60,728
หมู่ที่ 8 โคกแคใต้	154,769	4,124	3,443	697	163,032	42,314	11,085	2,877
หมู่ที่ 9 กลุ่มหัก	364,058	-	9,893	-	373,951	104,655	170,478	47,711
หมู่ที่ 10 ดอนเหยี่ยว	289,821	1,500	13,892	375	305,588	73,710	210,858	50,860
หมู่ที่ 11 นองแฝก	216,597	34,105	22,307	18,677	291,686	70,368	177,377	42,791
หมู่ที่ 12 สวนกล้วย	402,344	1,086	9,148	-	412,578	111,179	336,964	90,803

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลกลุ่มหัก มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,083.0 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลกลุ่มหัก มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองระพีพัฒน์ และคลองหนองแขง

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ คลอง 10 คลอง 26 คลองซอย 28 ขวา คลองซอย 9 ขวา คลองซอยแยก 2 ขวา คลองซอยแยก 2 ซ้าย และคลองสิบสาม

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลกลุ่มหัก มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 2 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี พบหน่วยแผนที่ดิน 3 หน่วย แผนที่ดิน เป็นดินในพื้นที่ลุ่ม ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Ma-cA ชุดดินมหาโพธิ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 206 หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Ma-sicA ชุดดินมหาโพธิ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,864 หรือร้อยละ 29.56 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA ชุดดินองครักษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 9,001 หรือร้อยละ 68.86 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่พบปัญหาดินเปรี้ยวจัด มีเนื้อที่ 13,071 ไร่ หรือร้อยละ 100.00 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินมหาโพธิ์ (Ma) และชุดดินองครักษ์ (Ok)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

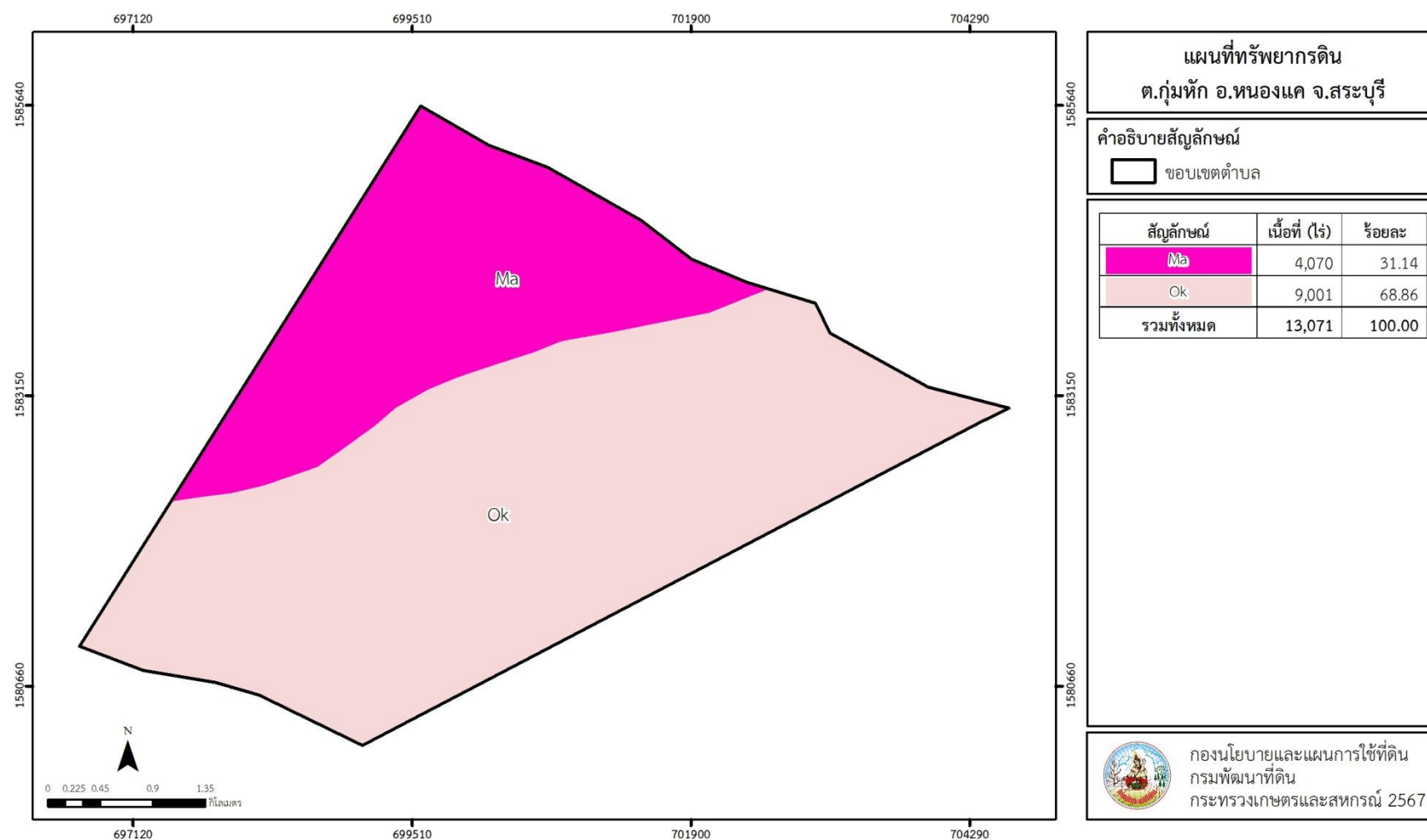
หน่วยแผนที่ดิน	ความ ลาดชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การ ระบายน้ำ	ความ อุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการ นำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Ma-cA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	>20	<35	4.5-5.5	4.0-4.5	<2	100-150	206	1.58
Ma-sicA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	>20	<35	4.5-5.5	4.0-4.5	<2	100-150	3,864	29.56
Ok-sicA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	>20	35-75	4.5-5.0	<4.5	<2	0-50	9,001	68.86
รวมทั้งหมด											13,071	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567)

แผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลกลุ่มหัก คือ

- 1) ภัยพิบัติ ได้แก่ น้ำท่วม ช่วงเดือนสิงหาคม ถึงตุลาคม
- 2) ปัญหาดินกรด ดินเปรี้ยว และดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) สินค้าเกษตรส่วนใหญ่มีต้นทุนสูง
- 4) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า
- 5) ขาดแรงงานภาคการเกษตร
- 6) การระบาดของแมลง และศัตรูพืช

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลกลุ่มหัก มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาน้ำท่วม
- 2) แก้ปัญหาดินกรด ดินเปรี้ยวและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 3) ลดต้นทุนการผลิต
- 4) ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- 5) หาเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาทดแทนการใช้แรงงานภาคการเกษตร

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 7 ประการ คือ

- 1.1) การกำหนดมาตรการในการป้องกันปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติ
- 1.2) ปัญหาดินกรด ดินเปรี้ยว และดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 1.3) การประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตสูง
- 1.4) มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชกันมากขึ้น
- 1.5) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า
- 1.6) ขาดแรงงานภาคการเกษตร
- 1.7) ขาดความรู้เรื่องเทคโนโลยีทางการเกษตร

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 7 ประการ คือ

- 2.1) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และเกิดภัยพิบัติ
- 2.2) วัตถุดิบกำเนิดดินเป็นกลุ่มดินเปรี้ยว และเกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.3) ราคาต้นทุนการผลิตเพิ่มมากขึ้น
- 2.4) เกษตรกรใช้ความสะดวกในการผลิตพืช

- 2.5) เกษตรกรเปลี่ยนจากเจ้าของเป็นผู้เช่า
- 2.6) เกษตรกรในพื้นที่เป็นผู้สูงอายุ และขาดแรงงานในการจ้างภาคการเกษตร
- 2.7) เกษตรกรทำการเกษตรแบบดั้งเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 7 ประการ คือ

- 3.1) ภัยพิบัติ ทวีความรุนแรงมากขึ้นและเกิดบ่อยครั้งขึ้น
- 3.2) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.3) ต้นทุนการผลิต
- 3.4) มลพิษ และสิ่งแวดล้อม
- 3.5) การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.6) การใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร
- 3.7) ปัจจุบันมีการพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรมากขึ้น

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 7 ประการ คือ

- 4.1) ต้นทุนการผลิตสูงผลผลิตอยู่ในระดับต่ำส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกร
- 4.2) รายได้ของเกษตรกรลดลง
- 4.3) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 4.4) ก่อให้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเชิงลบ
- 4.5) การใช้โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเข้าไปช่วยแก้ปัญหา
- 4.6) เกษตรกรได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ
- 4.7) เกษตรกร และพื้นที่ทำการเกษตรไม่เกิดการพัฒนา

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ราบ

- 5.1) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- 5.2) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)
- 5.3) ปรับปรุงดินกรดด้วยวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนมาร์ล, ปูนโดโลไมท์)
- 5.4) การก่อสร้างสระน้ำ
- 5.5) การไถกลบตอซัง
- 5.6) การใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมี
- 5.7) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (2) ส่งเสริมให้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- (3) ส่งเสริมทำการเกษตรแบบ 4.0

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ข้าว ในระยะเวลา 2 ปี ทำสูงสุดจำนวน 5 ครั้ง ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำในชลประทาน แต่ถ้าทำปกติจะได้ปีละ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนกรกฎาคม และครั้งที่ 2 ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน และจะพักนาเพื่อปลูกพืชตระกูลถั่ว (ถั่วเขียว, ปอเทือง) ช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนมกราคม

2) ไม้ผล ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียน มะม่วง และกล้วย เป็นต้น สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตลอดทั้งปี

3) เกษตรผสมผสานหรือไร่นาสวนผสม ดูแลและเก็บเกี่ยวได้ตลอดปี ขึ้นอยู่กับพืชที่ปลูก หรือประมง และปศุสัตว์

เดือน ระบบเกษตร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย	ธ.ค.
พื้นที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (ดินเปรี้ยว)												
ปลูกข้าว-พืชตระกูลถั่ว	พืชตระกูลถั่ว	ปลูกข้าวครั้งที่ 1					ปลูกข้าวครั้งที่ 2					
ไม้ผล	ทุเรียน มะม่วง และกล้วย											
เกษตรผสมผสาน	ไม้ผล, นาข้าว, ไม้ยืนต้น, ไม้ดอกไม้ประดับ, พืชผัก, พืชสมุนไพร, ประมง และปศุสัตว์											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ Food and Agriculture Organization of the United Nations หรือ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำรน, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว พืชผัก มะม่วง ถั่วเขียว ถั่วลิสง

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

หน่วยที่ดิน	ข้าว	พืชผัก	มะม่วง	ถั่วเขียว	กล้วย
Ma-cA	S2zn	N	N	N	S3r
Ma-sicA	S2zn	N	N	N	S3o
Ok-sicA	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

z = สารพิษ

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลหัตถภูมิ และข้อมูลปฐภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า แผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตประมง เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ และเขตพื้นที่อื่น ๆ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่ยอยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 1 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) มีชลประทานแต่ดินไม่ดี มีเนื้อที่ 9,642 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 73.77 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดินข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 6,132 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 46.92 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่างๆ เช่น พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง), ถั่วเขียว และข้าวโพดฝักอ่อน เป็นต้น

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 1,749 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 13.38 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน, ถั่วลิสง, มะม่วง และไม้ผลผสม

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 1,012 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 7.74 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และสัก

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2214) มีเนื้อที่ 45 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ อ้อย

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2215) มีเนื้อที่ 703 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.38 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ พืชผัก และถั่วเขียว

6.2.2 เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 513 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.93 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,925 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 14.73 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,551 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 11.87 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 332 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.54 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่างๆ

(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 42 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินนอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 607 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.64 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 148 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 459 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.51 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 383 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.93 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น พืชหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม และ พืชหญ้าธรรมชาติ เป็นต้น

ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือ ปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

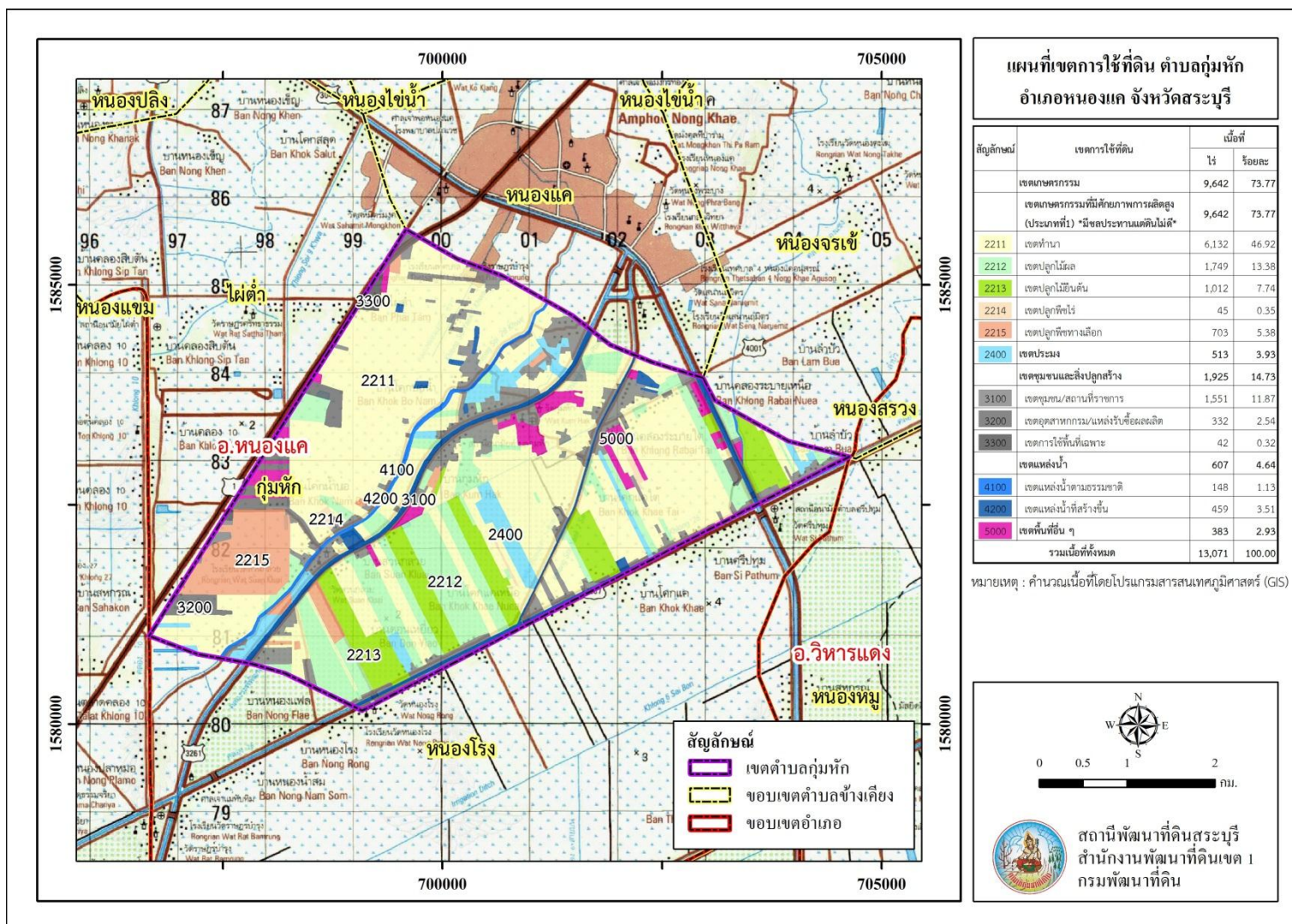
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

สัญลักษณ์	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	1. เขตเกษตรกรรม	9,642	73.77
	1.1เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่1) *มีชลประทานแต่ดินไม่ดี*	9,642	73.77
2211	1.1.1 เขตทำนา	6,132	46.92
2212	1.1.2 เขตปลูกไม้ผล	1,749	13.38
2213	1.1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	1,012	7.74
2214	1.1.4 เขตปลูกพืชไร่	45	0.35
2215	1.1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก	703	5.38
2400	2. เขตประมง	513	3.93
	3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,925	14.73
3100	3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,551	11.87
3200	3.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	332	2.54
3300	3.3 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	42	0.32
	4. เขตแหล่งน้ำ	607	4.64
4100	4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	148	1.13
4200	4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	459	3.51
5000	5. เขตพื้นที่อื่นๆ	383	2.93
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	13,071	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรีแล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหักไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มหัก เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) พื้นที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินกรด/ดินเปรี้ยว มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) (งบทุ่งรังสิต)
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด (งบทุ่งรังสิต)
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (6) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (7) การจัดหาปุ๋ยอินโดไมท์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (9) การจัดหาปุ๋ยมาร์ล (งบทุ่งรังสิต)
- (10) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (งบทุ่งรังสิต)

- 2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้
- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - (2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินปัญหา กิจกรรมพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

3.) รักษาสิ่งแวดล้อม มีแผนงาน/โครงการรักษาสภาพแวดล้อม ดังนี้

- (1) ผลิตสารบำบัดน้ำเสียจากสารเร่ง ชูปเปอร์ พด.6
- (2) ผลิตน้ำหมักสมุนไพรป้องกันและกำจัดศัตรูพืชจากสารเร่ง ชูปเปอร์ พด.7

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา

- (1) ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตข้าว (กรมการข้าว)
- (2) สนับสนุนพันธุ์ข้าวที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร ได้แก่ ข้าวพันธุ์ 41, 79, 85 และหอมปทุม (กรมการข้าว)
- (3) ประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร (กระทรวงพาณิชย์)
- (4) ควบคุมราคาค่าต้นทุนการผลิต (กระทรวงพาณิชย์)
- (5) พักชำระหนี้ ลดดอกเบี้ย (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์)
- (6) ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนหนังสือเรื่องโรคและแมลง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (7) ถ่ายทอดความรู้การติดตั้งและใช้โซล่าเซลล์ (กระทรวงพลังงาน)
- (8) ถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก (กรมวิชาการ, กรมส่งเสริมการเกษตร)

2) เขตปลูกไม้ผล

- (1) ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตไม้ผล (กรมวิชาการ)
- (2) สนับสนุนกล้าไม้ผล (กรมวิชาการ, กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (3) ประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร (กระทรวงพาณิชย์)
- (4) ควบคุมราคาค่าต้นทุนการผลิต (กระทรวงพาณิชย์)
- (5) พักชำระหนี้ ลดดอกเบี้ย (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์)
- (6) ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนหนังสือเรื่องโรคและแมลง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (7) ถ่ายทอดความรู้การติดตั้งและใช้โซล่าเซลล์ (กระทรวงพลังงาน)

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น

- (1) ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตไม้ยืนต้น (กรมวิชาการ)
- (2) สนับสนุนกล้าไม้ยืนต้น (กรมวิชาการ, กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (3) ประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร (กระทรวงพาณิชย์)
- (4) ควบคุมราคาค่าต้นทุนการผลิต (กระทรวงพาณิชย์)
- (5) พักชำระหนี้ ลดดอกเบี้ย (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์)
- (6) ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนหนังสือเรื่องโรคและแมลง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

- (7) ถ่ายทอดความรู้การติดตั้งและใช้โซล่าเซลล์ (กระทรวงพลังงาน)

4) เขตปลูกพืชไร่

- (1) ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตพืชไร่(กรมวิชาการ)
(2) สนับสนุนพันธุ์พืชไร่ (กรมวิชาการ, กรมส่งเสริมการเกษตร)
(3) ประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร (กระทรวงพาณิชย์)
(4) ควบคุมราคาต้นทุนการผลิต (กระทรวงพาณิชย์)
(5) พักชำระหนี้ ลดดอกเบี้ย (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์)
(6) ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนหนังสือเรื่องโรคและแมลง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
(7) ถ่ายทอดความรู้การติดตั้งและใช้โซล่าเซลล์ (กระทรวงพลังงาน)

5) เขตปลูกพืชทางเลือก

- (1) ถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตพืชใหม่ๆ (กรมวิชาการ)
(2) สนับสนุนพันธุ์พืชใหม่ๆ (กรมวิชาการ, กรมส่งเสริมการเกษตร)
(3) ประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร (กระทรวงพาณิชย์)
(4) ควบคุมราคาต้นทุนการผลิต (กระทรวงพาณิชย์)
(5) พักชำระหนี้ ลดดอกเบี้ย (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์)
(6) ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนหนังสือเรื่องโรคและแมลง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
(7) ถ่ายทอดความรู้การติดตั้งและใช้โซล่าเซลล์ (กระทรวงพลังงาน)
(8) หาดตลาดขายสินค้า (กระทรวงพาณิชย์)

6) เขตประมง

- (1) ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนพันธุ์ปลาเบญจพรรณ (กรมประมง)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

- (1) ปรับปรุงระบบส่งน้ำในการทำการเกษตร (กรมชลประทาน)
(2) ปรับปรุงคุณภาพน้ำอุปโภค บริโภค (องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มห้วย)
(3) ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะ (องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มห้วย/อบจ.)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหา ปัญหาภัยพิบัติ ปัญหาดินกรด ดินเปรี้ยว และดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และปัญหาต้นทุนการผลิตสูง

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลกลุ่มห้วย กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลกลุ่มห้วยในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาภัยพิบัติ (2) ปัญหาดินกรด ดินเปรี้ยว และดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และ(3) ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาภัยพิบัติ ได้แก่ น้ำท่วม ช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนตุลาคม ซึ่งเกษตรกรมีความต้องการป้องกันภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น แนวทางการแก้ปัญหาน้ำท่วม ด้วยการทำงานจัดระบบ

อนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่การพาคันกันน้ำ ทำทางเบนน้ำ และการขุดสระน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำ รวมถึงหน่วยงานราชการในพื้นที่ ขุดลอกทำความสะอาดแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ ก็จะลดระยะเวลาการท่วมน้ำให้สั้นขึ้นได้ ในกรณีที่น้ำท่วมเป็นเวลานาน จะส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย สามารถใช้น้ำหมักจากสารเร่งพด.6 ในการบำบัดน้ำเสียได้ โดยใช้อัตรา 1 ลิตรต่อน้ำเสีย 10 ลูกบาศก์เมตร ทุกๆ 10 วัน

ในกรณีของปัญหาดินกรด ดินเปรี้ยว และดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งพบว่า ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่พบปัญหาดินเปรี้ยวจัด มีเนื้อที่ 13,071 ไร่ หรือร้อยละ 100.00 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ขุดดินมหาโพธิ์ (Ma) อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 2 ซึ่งพบในเนื้อที่ 4,070 ไร่ หรือร้อยละ 31.14 ของตำบล โดยจะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซด์ที่ภายในระดับความลึกมากกว่า 100 ซม. จากผิวดิน และปฏิกิริยาดิน เป็นดินกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) และชุดดินองครักษ์ (Ok) อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 10 ซึ่งพบในเนื้อที่ 9,001 ไร่ หรือร้อยละ 68.86 ของตำบล โดยจะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซด์ที่ภายในระดับความลึก 50 ซม.จากผิวดิน และมีค่าปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดรุนแรงมากที่สุด (pH 3.5-4.0) ทั้ง 2 ชุดดินมีข้อจำกัดที่สำคัญคือ ดินเป็นกรดจัดมากทำให้พืชที่ปลูกขาดธาตุฟอสฟอรัสและไนโตรเจนอย่างชัดเจน และมีเหล็กหรืออะลูมิเนียมที่ละลายออกมามากเกินไปจนเป็นพิษต่อพืชที่ปลูก และมีน้ำท่วมขังนาน โดยจะต้องมีการจัดการดินคือ ควบคุมระดับน้ำใต้ดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดดินกรดกำมะถันหรือดินเปรี้ยวจัด การยกร่องปลูก ควรใช้วัสดุปน เช่นปูนมาร์ล ปูนโดโลไมท์ ควบคุมเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยอินทรีย์ ส่วนปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีสาเหตุเกิดจาก (1) เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน มีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ในปริมาณที่มาก (2) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ปลูกข้าว มีการทำนาปลังตลอดทั้งปี เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ทำให้ไม่มีการพักนา (3) เกษตรกรขาดความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน เกษตรกรบางรายทำการเกษตรแบบดั้งเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการผลิตพืช (4) การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ระดับ 0-2 ซึ่งมีระดับการชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดินน้อย เนื้อที่ จำนวน 13,059 ไร่ หรือร้อยละ 99.91 ของตำบล รองลงมา อยู่ระดับ 5-15 ซึ่งมีระดับการชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดินปานกลาง เนื้อที่ จำนวน 11 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 (รูปที่ 7-1) และอยู่ระดับ 2-6 ซึ่งมีระดับการชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดินรุนแรง เนื้อที่ จำนวน 1 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 วิธีการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างดิน โดยใช้ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง) น้ำหมักชีวภาพและการไถกลบตอซัง การปรับปรุงทางเคมีของดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินในพื้นที่ทำการเกษตรวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงค่าความเป็นกรดเป็นด่างดิน โดยใช้ปูนโดโลไมท์ การรักษาหน้าดินด้วยการใช้วัสดุคลุมดิน การใช้พืชคลุมดิน รวมถึงการใช้หญ้าแฝก เพื่อช่วยเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำ การรักษาความชื้นผิวดิน และเพิ่มจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ให้เกิดขึ้น

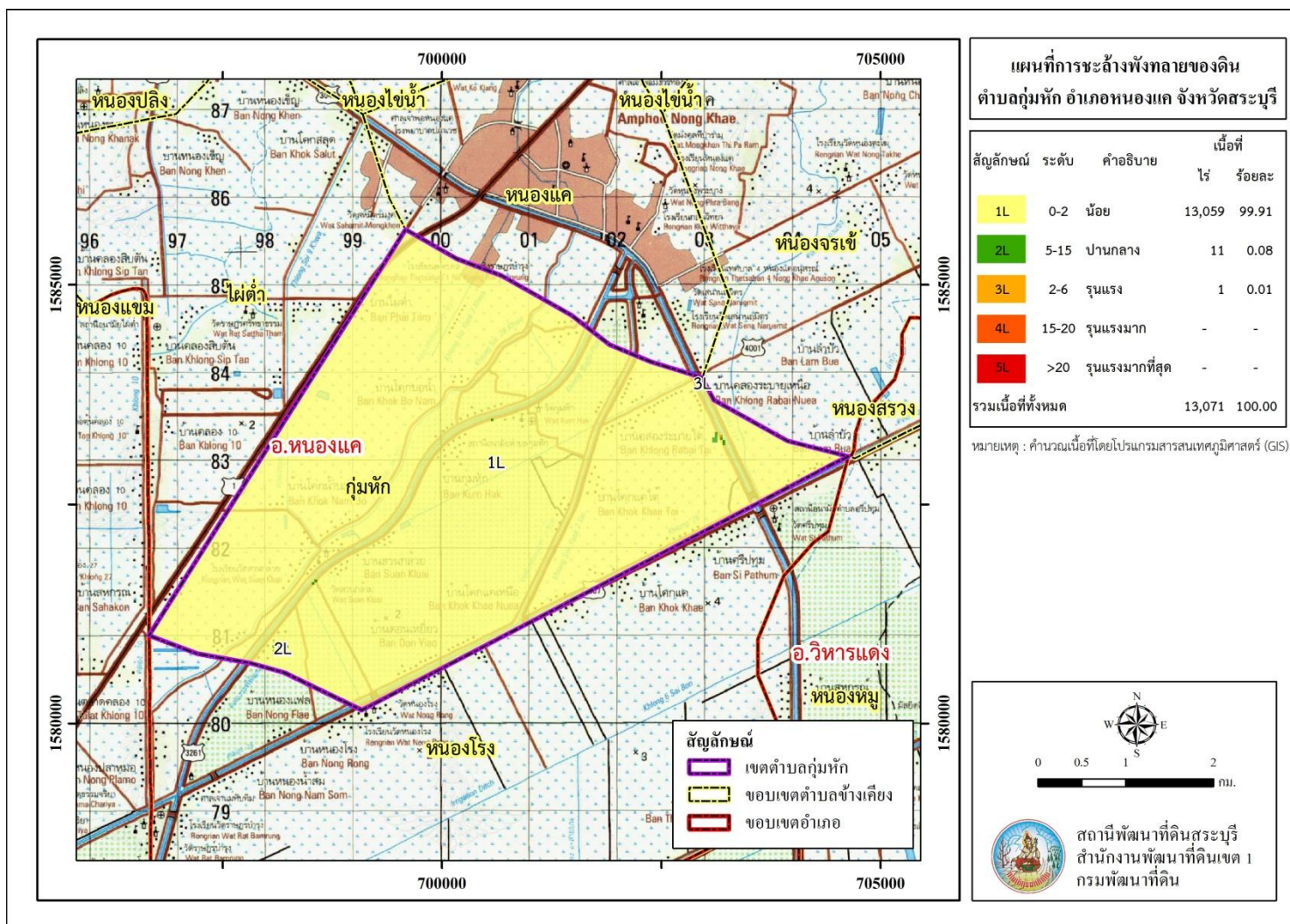
ในกรณีของปัญหาด้านทุนการผลิตสูง เกิดจาก (1) ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ ค่าปุ๋ย ค่าน้ำมัน ค่าไฟฟ้า ค่าสารกำจัดศัตรูพืช และค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ ควบคุมราคาสินค้าไม่ให้สูงเกินไป เนื่องจากเกษตรกรมีการจัดการเหมือนเดิม แต่ค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชเพิ่มมากขึ้น ผลผลิตได้เท่าเดิม จึงส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ลดลง (2) เกษตรกรไม่มีแนวทางในการ

ลดต้นทุนการผลิต ในยุคปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีอายุเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องจ้างแรงงาน หรือเครื่องจักรเข้ามาทำการเกษตรแทน รวมถึงมีการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ไม่มีการลดการใช้ สารเคมี ปุ๋ยเคมี ซึ่ง ณ ปัจจุบันมีราคาแพง เกษตรกรจะเน้นความสะดวก รวดเร็วในการผลิต ไม่มีการทำการเกษตรแบบประณีต จึงส่งผลทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น วิธีการแก้ไขและช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้ผลคือ เกษตรกรต้องให้ความร่วมมือที่จะปรับเปลี่ยนการทำการเกษตร โดยการเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารพืชในดิน และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และน้ำหมักชีวภาพ ซึ่งเกษตรกรต้องผลิตใช้เอง และจัดการการไถกลบตอซัง จะช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน ลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี ส่วนในเรื่องค่าสารกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรสามารถลดการใช้สารเคมี ด้วยการผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพที่ได้จากการหมักสมุนไพรไล่แมลงร่วมกับสารเร่งซูเปอร์พด.7 ของกรมพัฒนาที่ดิน การผลิตสารชีวภัณฑ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อแก้ปัญหาโรคพืช และผลิตเชื้อราบีวเวอเรีย หรือราขาว เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืช ในส่วนค่าเมล็ดพันธุ์สามารถลดต้นทุนด้วยการเก็บเมล็ดพันธุ์ หรือขยายพันธุ์ไว้ใช้เอง รวมถึงการใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช (3) ขาดการรวมกลุ่มในการซื้อปัจจัยการผลิต ส่งผลให้เกษตรกรแต่ละรายต้องซื้อปลีกซึ่งมีราคาที่แพงกว่าการซื้อในปริมาณที่มากซึ่งมีราคาถูกกว่า รวมถึงต้นทุนการผลิตอื่น ๆ การรวมกลุ่มจะช่วยให้ในเรื่องของอำนาจต่อรองทั้งเรื่องการซื้อปัจจัยการผลิต และการตั้งราคาขายผลผลิต

แผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่1) มีชลประทานแต่ดินไม่ดี 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 6,132 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,749 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,012 ไร่ 1.4 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 45 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 703 ไร่ 2. เขตประมง เนื้อที่ 513 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,287,850
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	256,000
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ปอเทือง (งบทุ่งรังสิต)	148,750
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด (งบทุ่งรังสิต)	15,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	9,750
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	368,000
	1.6 การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	13,600
	1.7 การจัดหาปูนโดโลไมท์	170,000
	1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	3,000
	1.9 การจัดหาปูนมาร์ล (งบทุ่งรังสิต)	300,000
	1.10 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (งบทุ่งรังสิต)	3,750
	2. การชะล้างพังทลายของดิน	5,000,000
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	500,000
	2.2 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินปัญหา กิจกรรมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต	4,500,000

ตาราง 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่1) มีชลประทานแต่ดินไม่ดี 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 6,132 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,749 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,012 ไร่ 1.4 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 45 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 703 ไร่ 2. เขตประมง เนื้อที่ 513 ไร่	3. รักษาสิ่งแวดล้อม	54,400
	3.1 ผลิตสารบำบัดน้ำเสียจากสารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์	11,200
	3.2 ผลิตน้ำหมักสมุนไพรป้องกันและกำจัดศัตรูพืชจากสารเร่ง ชูปเปอร์ พด.7	43,200
รวมเขตการใช้ที่ดิน	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,287,850
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	5,000,000
	3. รักษาสิ่งแวดล้อม	54,400
	รวมแผนงาน/โครงการ	6,342,250

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง(ประเภทที่1) มีชลประทานแต่ดินไม่ดี 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 6,132 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,749 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,012 ไร่ 1.4 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 45 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 703 ไร่	1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด) 5) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 6) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 7) ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตพืช และสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ (ศวพ.ลพบุรี) 8) ผลิตหนังสือ เอกสาร เรื่องโรคและแมลง (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัด) 9) โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (สนง.เกษตรจังหวัด) 10) โครงการสนับสนุนการผลิตจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัด) 11) ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตข้าว และสนับสนุนพันธุ์ข้าวที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร(ศูนย์วิจัยข้าวลพบุรี) 12) ประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร (กระทรวงพาณิชย์,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,รัฐบาล) 13) ควบคุมราคาค่าต้นทุนการผลิต (กระทรวงพาณิชย์) 14) พักชำระหนี้ ลดดอกเบี้ย (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์) 15) ตลาดรับซื้อราคาดีและมั่นคง (กระทรวงพาณิชย์, อบต.) 16) ถ่ายทอดความรู้การติดตั้งและใช้โซล่าเซลล์ (สนง.พลังงานจังหวัด) 17) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก (ศวพ.ลพบุรี, สนง.เกษตรจังหวัด) 18) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)

ตารางที่ 7-2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
2. เขตประมง เนื้อที่ 513 ไร่	1) ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนพันธุ์ปลาเบญจพรรณ (สนง.ประมงจังหวัด)
3. เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 607 ไร่ 3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เนื้อที่ 148 ไร่ 3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เนื้อที่ 459 ไร่	1) ปรับปรุงระบบส่งน้ำในการทำการเกษตร (กรมชลประทาน) 2) ปรับปรุงคุณภาพน้ำอุปโภค บริโภค (องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มหัก) 3) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 5) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน) 6) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 7) โครงการขุดลอกคลอง แหล่งน้ำสาธารณะ (องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มหัก) 8) ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะ (องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มหัก/อบจ.)

แผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย งาน	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วย งาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพ การผลิตสูง(ประเภทที่1) มี ชลประทานแต่ดินไม่ดี 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 6,132 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,749 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,012 ไร่ 1.4 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 45 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 703 ไร่ 2. เขตประมง เนื้อที่ 513 ไร่ 3. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 607 ไร่ 3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เนื้อที่ 148 ไร่ 3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เนื้อที่ 459 ไร่	1. การปรับปรุง บำรุงดิน								182,550	370,100	182,550	370,100	182,550	1,287,850	
	การส่งเสริมการ ผลิตและการใช้ สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	51,200	51,200	51,200	51,200	51,200	256,000	พด.
	การผลิต-จัดหา เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) (งบทุก รังสิต)	ตัน	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	5.0	29,750	29,750	29,750	29,750	29,750	148,750	พด.
	การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยพืชปุ๋ยสด (งบ ทุกรังสิต)	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
	การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้ สารอินทรีย์ลดการ ใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	1		1		1	3	3,250	-	3,250	-	3,250	9,750	พด.
	การจัดตั้งธนาคาร ปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง		1		1		2	-	184,000	-	184,000	-	368,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

แผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย งาน	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วย งาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. เขตเกษตรกรรมที่มี ศักยภาพการ ผลิตสูง(ประเภทที่1) มี ชลประทานแต่ดินไม่ดี 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 6,132 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,749 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,012 ไร่ 1.4 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 45 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อ ที่ 703 ไร่ 2. เขตประมง เนื้อที่ 513 ไร่ 3. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 607 ไร่ 3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เนื้อที่ 148 ไร่ 3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เนื้อ ที่ 459 ไร่	การอนุรักษ์โลก ต่อชั่ง	ไร่		20		20		40	-	6,800	-	6,800	-	13,600	พด.
	การจัดหาปูนโดโล ไมท์	ตัน	20	20	20	20	20	100	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	พด.
	การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงพื้น ที่ดินกรด	ไร่	40	40	40	40	40	200	600	600	600	600	600	3,000	พด.
	การจัดหาปูนมาร์ล (งบท่งรังสิต)	ตัน	50	50	50	50	50	250	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	300,000	พด.
	การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงพื้น ที่ดินเปรี้ยว (งบท่ง รังสิต)	ไร่	50	50	50	50	50	250	750	750	750	750	750	3,750	พด.
	2. การชะล้าง พังทลายของดิน								100,000	2,350,000	100,000	2,350,000	100,000	5,000,000	
	การปลูกหญ้าแฝก เพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำ	กล้า	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นค่าประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

แผนการใช้ที่ดินตำบลกลุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย งาน	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วย งาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตรายสูง(ประเภทที่1) มีชลประทานแต่ดินไม่ดี 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 6,132 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,749 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,012 ไร่ 1.4 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 45 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 703 ไร่ 2. เขตประมง เนื้อที่ 513 ไร่ 3. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 607 ไร่ 3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เนื้อที่ 148 ไร่ 3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เนื้อที่ 459 ไร่	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินปัญหา กิจกรรมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต	ไร่		500		500		1,000	-	2,250,000	-	2,250,000	-	4,500,000	พด.
	3.รักษาสิ่งแวดล้อม								-	13,600	13,600	13,600	13,600	54,400	พด.
	ผลิตสารบำบัดน้ำเสียจากสารเร่งพด.6 จุลินทรีย์	ลิตร		1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	-	2,800	2,800	2,800	2,800	11,200	พด.
	ผลิตน้ำหมักสมุนไพรป้องกันและกำจัดศัตรูพืชจากสารเร่งซูเปอร์ พด.7	ลิตร		1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	-	10,800	10,800	10,800	10,800	43,200	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงมหาดไทย.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล

ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ

และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมอุตุนิยมวิทยา

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดินกระทรวง

เกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวง

เกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land

Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์, กรุงเทพฯ.

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด

รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา :

https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop_1 มีนาคม 2567.

ที่ปรึกษา

นางนงนุช ศรีพุ่ม	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
นางมัทธนา ชัยมหาวัน	ผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน
นางปวีณา ยงยีน	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี
กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กลุ่มวิเคราะห์ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน	กรมพัฒนาที่ดิน

คณะผู้จัดทำ

นางสาวรวมพร มูลจันทร์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายสมเกียรติ เหลืองเจริญทิพย์	เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
นางสาวสายวรุณ แสนเมืองมูล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นางวรรณณา กรองทอง	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
ว่าที่ร้อยตรีหญิงทิพวรรณ หุ่นพงษ์	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นางสาวกิติญา จำรูญทิพวรรณ	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นายประวัติ ศรีวิเชียร	นักวิชาการเกษตร
นางสาวมณีนรัตน์ หอมหวล	นักวิชาการเกษตร
นายธเนศ คล้ายเมือง	นักวิชาการเกษตร
นางสาวปิยวรรณ รูปทอง	นักวิชาการเกษตร
นางสาวบุปผา อยู่ทิม	นักวิชาการเกษตร
นายวีระยุทธ คชวรรณ	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย
สิบโทสิริวิชญ์ ปันปวง	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวกัญฐิกา อยู่ประเสริฐ	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
นางสาวสุวรรณา สมนึก	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวณัฐธัญญ์ ศาลาจันทร์	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
นางสาววรุณ นามวงษา	นักวิชาการเงินและบัญชี
นางสาวพรพรรณ อยู่ประเสริฐ	เจ้าหน้าที่ธุรการ

กรมพัฒนาที่ดิน

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาวเขตจตุจักร กรุงเทพฯ

www.ddd.go.th

สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี

Land Development Station, Saraburi Province

เลขที่ 36 หมู่ที่ 8 ตำบลพุด่าง

อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี 18120

หมายเลขโทรศัพท์ 036-733126

E-mail : sri01@ddd.go.th